

PSYCHOSOCIÁLNÍ KRIZOVÁ POMOC

---

12. 9. 2022

JABOK

STRUČNĚ K PŘEDMĚTU

- Setkání: vzájemná komunikace, hosté, účast ve výuce, IS, prezence, výstupy, rámec předmětu
- Výuka vždy v pondělí: 12.9., 26.9., 17.10., 7.11., 21.11., 12.12.

- Hosté:

PhDr. Bohumila Baštecká, Ph.D. – psycholožka, terénní pracovníce (26.9.)

Ing. Josef Vilášek – krizové řízení (17.10., 7.11.)

VSTUP DO PŘEDMĚTU

- Neštěstí potkávalo lidi od nepaměti ...
- Předmět je o pozici „já občan“ – předkládá legislativní rámec
- Vznik předmětu souvisí s povodněmi (2000), téma terénu
- Vznik Psychosociálního intervenčního týmu (GŘ HZS), potřeba spolupracovat s NNO, výhledy proškolení psychologů

myšlenkové hnutí, na které navazuje vznik předmětu a oboru Diakonika

protipól „ordinací“ (vše, co je klientské)

- Pracujeme transdisciplinárně (ne pozice cílových skupin, ne pozice handicapu, jiné zacházení s mocí)

VSTUP DO PŘEDMĚTU

- Mezioborový přístup k připravenosti lidí, obcí a organizací na neštěstí a ke zvládnání důsledků neštěstí
- Zdůrazňuje souvislost přímého kontaktu
- PSKP vychází z ekologického přístupu, založen na perspektivě odolnosti („lidé zvládají“), nikoli pojetí zranitelnosti („lidé jsou oběťmi“)

ČEMU BYSTE MĚLI ROZUMĚT A ZNÁT TO

- Postojovému a legislativnímu rámci a antropologickým a hodnotovým východiskům pomáhání po neštěstí (včetně důrazu na společenství z perspektivy odolnosti a zranitelnosti)
- Terminologii krizí a neštěstí spolu s odlišnými resortními významy a důrazy
- Typologií událostí
- Prvním občanským pomocím
- Cílům a standardům PSKP
- Pojetí charakteristických adaptací (hodnoty, potřeby, síly, zdroje ...)
- Vlastním postojům vůči neštěstí a vlastním možnostem občansky a odborně pomáhat

A TAKÉ ...

- Učíme se vnitřní bezpečnost státu - krizové řízení: zákony 239 a 240/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o krizovém řízení
- Krizové zákony (např. umožňuje, aby mohl starosta sáhnout do hmotných rezerv)
- Hasičský záchranný sbor se stává základním oborovým pilířem
- Nejde o psychologii, jde o „hardware“
- Spolupráce s humanitární a rozvojovou pomocí (všichni se nahnou k pomoci – líbánky, ale pak přijde deziluze – lidí se vyčerpají, zdroje se vyčerpají)

HODNOTY PSKP

- Lidská důstojnost
- Partnerství, spolupráce, uznání
- Angažovanost pro druhé
- Úcta k rozmanitosti a řádu
- Otevřenost k víře

Zásady: subsidiarita, participace, partnerství

LITERATURA

- Dynamické porozumění člověku v jeho situaci: Kapitola 12.8 z Klinické psychologie (Baštecká, Mach a kol., 2015)
- Resortní terminologie a krizové řízení: zákony 239 a 240/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o krizovém řízení
- Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce zaměřené na průběh a výsledek, HZS ČR 2010 (ke stažení na internetu)
- První psychická pomoc: Příručka WHO 2019 (ke stažení na internetu)
- Vznik Psychosociálního intervenčního týmu: Studie a texty ETF UK, kapitola Na hranicích mlha aneb „Nová My“ rozmanitých (Baštecká, 2020)

BÝT OBČANSKY VNÍMAVÝ

- Co je občanská vnímavost?
- Řekli studenti (12.9.):

Člověk si všímá, co se kolem děje (může být doprovázeno strachem a obavami)

Zájem občana o občana

Občanská informovanost

Občanská vnímavost je předpokladem pro PSKP

Aktivita – nebýt lhostejný – zájem (např. jdu k volbám)

Solidarita

Morální zásady

BÝT OBČANSKY VNÍMAVÝ

- Ve středu stojí občan, schopný postarat se o sebe a druhé
- Pomoc vzniká na základě rozpoznání hodnot, potřeb, zdrojů, sil, strategií zvládnání
- Když nerozpoznáme potřebu – jednáme podle stereotypu toho, jak správně pomoci
- Praktický dopad na spolužití, postarám se o sebe a pak o druhé

PRVNÍ OBČANSKÉ POMOCI

(Nahrazují krizovou intervenci)

- POP slučuje první pomoc rodinám a okolí zasažených: učí je, jak pomáhat
- Odpovídající postup – reakce na neštěstí, kdy je ohrožen: život člověka, jeho vztah k sobě, k druhým a k tomu, co nás přesahuje
- Cílem je: stabilizace, uchování důstojnosti, navození dojmu, že člověk není na svoji situaci sám a že ji společně s druhým zvládne
- Součástí POP je: zdravotní první pomoc, psychosociální a právní pomoc, první duchovní pomoc
- Přistupují k člověku a jeho potřebám komplexně, vycházejí z bio-psycho-socio-spirituálního modelu osobnosti

1. ZDRAVOTNÍ PRVNÍ POMOC

- Dbej o důstojnost zachraňovaných
- Dbej na bezpečnost svou i zasaženého
- Pomoz jakýmkoli způsobem
- Použij, co máš po ruce
- Spolupracuj s druhými, 112
- Zastav velké krvácení
- Obnov dech ...

Nemůžeš nic zkazit!

2. PSYCHO-SOCIÁLNÍ A PRÁVNÍ PRVNÍ POMOC

Název psychosociální – vznikl sloučením postupů první psychické pomoci a první sociální pomoci

Pomoz přímo – tady a teď -*Mohou pomoci tvoje peníze, tvůj odvoz*

- Dbej na důstojnost
- Hlídej bezpečí a chraň majetek, dokumentuj
- Informuj, co se děje a vnímej
- Kontaktuj blízké nebo je pomoz kontaktovat
- Pečuj o dítě i dospělého
- Podpoř a najdi lidi, kteří podpoří
- Pamatuj na zdravotní a duchovní první pomoc
- Uč druhé pomáhat

3. DUCHOVNÍ PRVNÍ POMOC

- Pečuj o důstojnost
- Vnímej a buď po boku
- Buď tichý
- Uznej tajemství a buď s ním v kontaktu
- Modli se
- Žehnej a pros
- Mysli na smysl
- Pamatuj na zdravotní první pomoc
- Uč druhé pomáhat